

Der tales derfor i dag snarere om kønsaspektet end om kvinder som tværgående hensyn i dansk udviklingsbistand. Det betyder, at der mere målrettet arbejdes på at udligne eksisterende strukturelle uligheder mellem kvinders og mænds vilkår. Det overses selvfølgelig ikke, at kvinderne oftest er det ugunstigt stillede køn, og at særlige initiativer kan være nødvendige for dem, men aktiviteter med kvinder som målgruppe må altid sættes ind i det overordnede ligestillingsperspektiv.

Arbejdet med køn og udvikling var i en første fase koncentreret om udvikling af politikker og strategier. Vægten er gradvist blevet forskudt til den praktiske udmøntning.

27. I det bilaterale programsamarbejde søges begge køn i stigende grad aktivt inddraget på lige fod i udviklingsprocessen. For at opnå dette er det nødvendigt at foretage kønsanalyser, at udarbejde kønspecifikke indikatorer og indsamle kønspecifikke data, for at kunne afdække effekten af den enkelte udviklingsaktivitet for henholdsvis mænd og kvinder. Det giver siden mulighed for at vurdere, hvorledes aktiviteterne bidrager til at reducere eksisterende uligheder inden for den givne sektor.

Sektorprogramkonceptet har styrket mulighederne for at drøfte de strukturelle barrierer for begge køns fulde deltagelse i udviklingsprocessen. Ved årsforhandlingerne tages blandt andet landenes forhold til Kvindekonventionen op og spørgsmål som handel med kvinder, omskæring af kvinder og strukturelle barrierer af direkte betydning for gennemførelsen af den danske bistand, som for eksempel arve- og ejendomsret.

Udenrigsministeriet gennemfører en omfattende træningsindsats over for personalet for at sikre den fornødne sensitivitet og ekspertise.

28. På miljøområdet har Udenrigsministeriet og Miljø- og Energiministeriet udarbejdet en fælles strategi for miljøbistand. Strategien fremhæver en styrkelse af kvinders rolle i løsningen af miljøproblemer samt inddragelse af kønspecifikke analyser ved konkrete bistandsaktiviteter som et centralt princip.

29. Den aktive multilateralisme, som er et led i Strategi 2000 er udgangspunktet for Danmarks samarbejdet med de multilaterale organisationer. Fra dansk side lægges der vægt på, at kønsaspektet generelt inddrages i de multilate-

rale udviklingsorganisationers aktiviteter. Regeringen lægger vægt på, at organisationerne inden for deres respektive mandater gør en effektiv indsats for at hjælpe modtagerlandenes regeringer med at opfylde deres forpligtelser overfor Beijing-handlingsprogrammet.

Som led heri drøftes implementeringen af organisationernes politik på området i årsforhandlingerne med organisationerne. Sammen med andre donorer er det lykkedes at påvirke organisationerne positivt, så de i stigende grad arbejder seriøst med kønsspørgsmålene. Stort set alle har udviklet politikker på området som opfølgning på kvindekongressen i Beijing.

30. EU vedtog i december 1995 en resolution om integration af kønsaspektet i udviklings-samarbejdet. Målet er at sikre, at kapaciteten vedrørende kønspecifikke spørgsmål styrkes, og koordineringen mellem Fællesskabet og medlemslandene forbedres. Rådet bevilgede i 1998 Kommissionen økonomiske muligheder for at styrke indsatsen på kønsområdet og dermed forbedre effektiviteten og bæredygtigheden af Fællesskabets udviklingssamarbejde. EU besluttede videre i 1996 at fremme inddragelsen af kønsaspekter i fællesskabets aktiviteter på områderne kriseforebyggelse, nødhjælps- og rehabiliteringsaktiviteter for at styrke sammenhængen mellem nødhjælp, genopbygningsaktiviteter og udviklingsbistand. Danmark arbejdede aktivt med forberedelsen af disse beslutninger.

31. Med aktiv dansk medvirken er det i OECD's udviklingskomité, DAC, lykkedes at få udarbejdet fælles retningslinier for donorerens beskæftigelse med kønsaspektet i udviklingsbistanden, som reflekterer den udvikling, der er sket på kønsområdet i udviklingssamarbejdet det sidste årti. Retningslinierne er et godt redskab til at udvikle og implementere kønspecifikke politikker og programmer i overensstemmelse med de forpligtelser, der indgår i Beijing Erklæringen og handlingsprogrammet. Af speciel interesse kan nævnes, at målet for arbejdet med kønsspørgsmålene defineres som ligestilling mellem mænd og kvinder.

32. Gennem Øststøtten og gennem aktiviteter støttet af Demokratifonden ydes bidrag til at afhjælpe de seneste års negative effekt på kvinders muligheder for at deltage aktivt i den samfundsmæssige udviklingsproces i Øst- og Cen-